

Miljøverndepartementet
Pb. 8013 Dep.
0030 Oslo

Att: Kurt Ellingsen

Høringsuttalelse til Matrikkelforskriften

Vi viser til vår forrige uttalelse datert 28.07.2006, samt forskriftsforslaget som nå er ute på høring og innvilget utsettelse av høringsfristen til 7.april. For beskrivelse av Statnetts rolle og funksjoner vises det til vår forrige uttalelse.

Statnett SF stiller seg positiv til formuleringen som er tatt inn i § 64 2.ledd bokstav b. Rettigheten er avgjørende for at Statnett skal kunne gjennomføre nødvendig planleggingsarbeid, herunder oppmålingsarbeid, på en hensiktsmessig måte.

Matrikkelforskriften er blitt betydelig endret fra forrige utkast. Statnett har innspill til følgende paragrafer i den nye forskriften som nå er på høring;

• § 3 - Innhold i matrikkelen

Statnett erverver i hovedsak rettigheter for sine traseer og vi mener at også rettigheter må omfattes av den nye matrikkelen, ikke bare grunn. Statnett foreslår derfor en utvidelse av § 3 1. ledd bokstav a til også å omfatte: **rettighetspunkt, rettighetslinjer og rettighetsareal.**

Statnett mener videre at det er viktig at den planlagte arealbruk i kommunene registreres i matrikkelen for å unngå arealbrukskonflikter. Vi foreslår at kommunens **arealplaner og reguleringsplaner** kommer inn som eget punkt i § 3 1. ledd.

• § 38 - Varsel om oppmålingsforretning

Statnetts praksis er normalt at vi varsler oppmålingsarbeid i lokalavisen. Denne praksisen er det ønskelig å videreføre og foreslås derfor et tillegg i § 38 9.ledd: **Varsling av oppmålingsarbeid med hjemmel i § 64 2.ledd bokstav b skal skje ved annonsering i lokalavisene i området, senest 14 dager før arbeidet starter.**

• § 49 - Avtale eller vedtak om erverv av grunn til offentlig veg eller jernbane

I løpet av konsesjonsprosessen kan man få endringer når det gjelder hjemmelsforhold, eksempelvis ved at eiendommer kjøpes eller selges. Statnett ønsker derfor at det vurderes om man bør sikre registrering også av en ekspropriasjonssøknad

Dok. id: 1231021

Statnett SF
Husebybakken 28B
0379 OSLO**Postadresse**
PO Box 5192 Maj.
0302 OSLO**Telefon**
22 52 70 00**Telefaks**
22 52 70 01**Foretaksregister**
NO 962 986 633 MVA

§ 3 – Innhold i matrikkelen

Statnett SF erverver normalt kun rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av ledningsnett, samt atkomstrett. Dette omfatter atkomstrettigheter fra offentlig vei og frem til ledningstrasè. I mange tilfeller vil dette berøre mange private bil- og skogsbilveier med tilhørende eiendommer og veilag. Selve ledningstrasèen klausuleres av hensyn til sikkerheten jf. gjeldene forskrifter for elektriske anlegg. I praksis medfører dette et byggeforbud og at all skogsvegetasjon som kan utgjøre en fare må ryddes bort. Byggeforbud/rydde-beltet for en 420 kV ledning, som er det normale spenningsnivået for en sentralnettsledning, har en bredde på 40 meter. For de berørte eiendommene er konsekvensene av klausuleringen marginale i forhold til om de også hadde måttet avstå grunnen i ledningstrasèen. I praksis oppleves derfor klausuleringen langt på veg som en avståelse av grunn og den erstattes for mange markslag også som om grunnen skulle vært avstått.

Statnett eier og drifter ca. 10 000 km ledning i sentralnettet. I tillegg til Statnett kommer også regionale og lokale netteiere som eier ledninger i regionalnettet og distribusjonsnettet. På landsbasis er det derfor et betydelig antall eiendommer med tilhørende hjemmelshavere som berøres av klausuleringer (rettighetsserverv) av den art som beskrevet i avsnittet ovenfor. Bredde på klausuleringsbeltet avtar imidlertid med spenningsnivå og på lavere spenningsnivå er det i større grad vanlig med kabel i bakken.

En strømførende høyspentledning representerer en risiko. Det er derfor viktig at gjeldene sikkerhetsforskrifter for høyspentanlegg overholdes, slik at sikkerhetsrisikoen reduseres til et minimum. I tillegg til den åpenbare faren ved en høyspentledning som alltid har vært kjent, har man de siste 30 årene hatt fokus på å studere effekten av de elektromagnetiske feltene (EMF) som omgir en høyspentledning. Forskning så langt har ikke kunne påvise en sammenheng mellom elektromagnetiske felter fra høyspentledning og ulike former for kreft, som er den sykdommen som forskningen har vært mest rettet mot. Statusen i dag er imidlertid at forskningen konkluderer med at det kan være en mulig sammenheng mellom elektromagnetiske felt fra en høyspentledning og barneleukemi. Summen av faren knyttet til elektrisk strømgjennomgang og usikkerheten knyttet til EMF fremhever viktigheten av å ha kjennskap til høyspentanlegg i forbindelse med samfunnsplanlegging. Vi viser her til informasjonsbrosjyre "Bebyggelse nær høyspentanlegg", utgitt av Statens strålevern (link: <http://www.nrpa.no/index.asp?strUrl=1001585i&topExpand=&subExpand=>).

I dag er det svært varierende om høyspentledninger med tilhørende fareområde er synliggjort i kommuneplaner eller reguleringsplaner. Erfaringer tilsier at ledningsrettigheter og ledningstrasèer kan bli uteglemt i forbindelse med reguleringsplanarbeid og byggesøknader, noe som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko og som også kan medføre stor økonomiske konsekvenser. Hovedårsaken til slike situasjoner er at man overser ledningen som går i lufta, eventuelt kablet som ligger i bakken. Selv om rettigheten er tinglyst på eiendommen vil dette sjelden bli oppdaget i forbindelse med en byggesøknad, da man ved slik behandling normalt tar utgangspunkt i et eiendomskart som viser eiendomsgrenser i området. Selv om ledningen er godt synlig i terrenget er den ikke alltid like godt synlig i offentlig kartgrunnlag eller plankart.

Med bakgrunn i ovennevnte ønsker Statnett å ta initiativ til at også rettigheter skal fremgå i matrikkelen. Statnett ser matrikkelen som er svært egnet register for nettopp å kunne synliggjøre rettighetene med troverdighet og ikke minst geografisk presisjon. En svakhet med tinglysingsystemet er nettopp den manglende geografiske tilknytningen. Dette gjør seg spesielt gjeldene for rettigheter knyttet til fast eiendom. Erfaringen tilsier at ledningsrettigheter som hører til den opprinnelige eiendommen smitter over på eiendommer som blir utskilt fra denne, uten at de egentlig blir berørt av ledningsrettigheten. Motsatte tilfeller kan også oppstå. På lang sikt vil dette skape en svært uryddig situasjon for rettigheter av den typen.

Ledningsrettigheter stiller seg i en særstilling om man sammenligner rettigheten med andre typer rettigheter man normalt finner i tinglysingsregisteret. For det første gjør rettigheten/klausuleringen et svært stor inngrep i den totale eiendomsretten til arealet. Grunneiers rettigheter er betydelig redusert og i mange tilfeller tilnærmet borte. Videre er rettigheten en ensartet type man finner over hele landet. Det er derfor små variasjoner hva angår innhold og virkning. For det tredje er rettighetene stiftet i relativt nyere tid og det eksisterer derfor god dokumentasjon for rettighetene i form av skriftlig materiell. Det er derfor sjelden tvil om en ledningsrettighet eksisterer eller ikke. For det fjerde har rettigheten et svært stort omfang og berører mange grunneiere i Norge. I tillegg er selve anlegget som hører til rettigheten et viktig infrastrukturiltak som man må ta hensyn til i forbindelse med samfunnsplanlegging. Synlighet i offentlige register er derfor viktig. Den siste og kanskje avgjørende forskjellen er at rettigheten lett lar

seg koordinatfeste og kartfestes. Ledninger som bygges i dag er normalt koordinatfestet og ved hjelp av ortofoto vil man også kunne koordinatfeste eksisterende ledninger med stor nøyaktighet.

Statnett foreslår derfor en utvidelse av § 3 1. ledd bokstav a til også å omfatte: **rettighetspunkt, rettighetslinjer og rettighetsareal.**

Statnett mener videre at det er viktig at planlagt arealbruk registreres i matrikkelen for å unngå konflikter. Prosessen fra Statnett planlegger og søker om en ledningstrasé til konsesjon er gitt kan ta lang tid (5-10 år). Under en slik prosess kan kommunen ha endret arealbruken for området noe som videre kan utløse et betydelige mer konfliktfylt og kostbart grunn- og rettighetsservv, eksempelvis dersom det legges ut en reguleringsplan for boligtomter under planlagt traséalternativ, uten at Statnett varsles.

Statnett foreslår derfor en utvidelse av § 3 1. ledd og at **kommunens arealplaner og reguleringsplaner** kommer inn som eget punkt.

§ 38 – Varsel om oppmålingsforretning

Statnett er usikre på om oppmålingsarbeid med hjemmel i § 64 2.ledd bokstav b krever varsling av hjemmelshaver slik forskriften i dag er utformet. Statnetts praksis er normalt at oppmålingsarbeidet blir varslet i lokalavisene i området. Denne praksisen er ønskelig å videreføre og vi mener det er viktig at en slik varsling lovfestes. Det foreslås derfor et tillegg i § 38 9.ledd.

Varsling av oppmålingsarbeid med hjemmel i § 64 2.ledd bokstav b skal skje ved annonsering i lokalavisene i området, senest 14 dager før arbeidet starter.

§ 49 – Avtale eller vedtak om erverv av grunn til offentlig veg eller jernbane

Statnett ser fordelene av rapportering til matrikkelen når det gjelder ekspropriasjonsvedtak og avtaler om erverv av grunn. Vi mener imidlertid at bestemmelsen bør gis en mer generell utforming og at den også må omfatte rettighetsservv. Krav om registrering av et ekspropriasjonsvedtak bør ikke være avhengig av formålet det skal eksproprieres til. Et hvert ekspropriasjonsvedtak bør synliggjøres i matrikkelen. Statnett samkjører normalt konsesjonssøknad og ekspropriasjonssøknad/forhåndstiltredelse. Det medfører at dersom tiltaket gis konsesjon, vil tiltaket også normalt få ekspropriasjonstillatelse. Ekspropriasjonstillatelsen gis av Norges vassdrags- og energidirektorat eller Olje- og energidepartementet. Fra man søker konsesjon til man får endelig konsesjon med ekspropriasjonshjemmel kan det gå flere år. I løpet av denne tiden kan man få endringer når det gjelder hjemmelsforhold, eksempelvis ved at eiendommer kjøpes eller selges. Statnett ønsker derfor at det vurderes om man bør sikre registrering også av en ekspropriasjonssøknad, jf. Oreigningsloven § 28.

Statnett imøteser tilbakemelding på våre innspill. Dersom det er ønskelig med mer informasjon eller et møte i sakens anledning kan undertegnede kontaktes.

Mvh

Erlend Moberg

Kopi:

NVE, OED, EBL